

دستگاه‌های موسیقی ایران حُسن علی‌زاده



(۰۴)

The Dastgāhs of Persian Music

Hossein Alizadeh

Āvāz-e Bayāt-e Tork (04)

دستگاه‌های موسیقی ایران حسین علیزاده

چاپ اول: ۱۴۰۳

تعداد: ۱۵۰۰ جلد

چاپ و صحافی: سکو پلتفرم

پخش: نشر و بخش جوان

ناشر: انتشارات اندیشه‌ی کارمان

info@kaarmaan.pub

تهران، پاسداران، کوهستان دوم، پلاک ۶

۰۲۱۷۴۵۳۹۰۰۰

www.kaarmaan.pub

دارای مجوز انتشار ۸۲۴۲۷۷-۸۵-۵۸۸۱۵-۹ از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و شماره ثبت ۹۵۳۹۳۵۲ از کتابخانه ملی ایران
شایم: ۳-۳۰۰-۹۰۱۴۷۰۰-۹۷۹

کلیه حقوق معنوی و مادی این اثر برای مؤلف و انتشارات اندیشه‌ی کارمان محفوظ است و استفاده از تمام یا بخشی از اثر به هر شکل و قالب منوط به کسب اجازه رسمی از ایشان است.



**انتشارات
کارمان**

خوانندگان و نوازندگان:

(به ترتیب سن)

حسین علیزاده (تار، سه‌تار، بهروز همتی (تار)
علی بوستان (سه‌تار)، عماد حنیفه (تار)، محمد ذوالنوری (تار)
سیامک جهانگیری (نی)، سیاوش برهانی (تار)، رضا پرویززاده (کمانچه)
رادمان توکلی (تار)، فرهاد زالی (نی)، حمید قنبری (تمبک و سازهای کوبه‌ای)
پریچهر خواجه (قانون)، بهزاد میرزائی (تمبک و سازهای کوبه‌ای)
مریم ملا (تمبک و سازهای کوبه‌ای)، نیما نادری (تار)، آزاده امیری (تار)
زمان خیری (نی)، مجتبی عسگری (آواز)، بهاره فیاضی (تار)
پوریا اخوان (آواز، قیچک آلتو)، میثاق مهرپور (عود)، مهدی امامی (آواز)
پویان گرامی (تمبک و سازهای کوبه‌ای)، محدثه گلچین عارفی (تمبک)
محمد انشائی (کمانچه، قیچک بم)، وحید تاج (آواز)، نهمینه شهنساری (سه‌تار)
هوشمند عبادی (نی)، صبا علیزاده (کمانچه)، نسترن هاشمی (سنتور)
سحر ابراهیم (قانون)، امیر اثنی‌عشری (آواز)، اشکان کمانگری (آواز)
محمد عشقی (سنتور)، پارسا حسن‌دخت (آواز)
نازنین پدرثانی (تمبک و سازهای کوبه‌ای)، پریسا پولادیان (تار، ریاب، بم‌تار)
المیرا مردانه (کمانچه)، نازنین غنی‌زاده (کمانچه)
ستاره احمدی (سه‌تار)، سعید جهانی (کمانچه، کمانچه آلتو)
رامتین نظری‌جو (سنتور، سنتور بم)، نیما فردآزاد (سه‌تار، شورانگیز)

مؤلف و آهنگساز: حسین علیزاده

سراینده‌ی اشعار و مشاور ادبی: سیروس جمالی
نت نگار رایانه‌ای، بازنگری نوشتاری و اجرایی: پریسا پولادیان
خوشنویس: محمد انشائی

ترجمه‌ی انگلیسی: عبدالمحمد موحد

ویراستار انگلیسی: استیون بلام

ویراستار فارسی: محمد شریفی

سرپرست و ناظر ادبی کارمان: سحر سخانی

طراحی گرافیک: استودیوکارگاه

مدیر طراحی: پیمان پورحسین

طراح: سانا سلطانی

دستیار طراح: فریناز عالم

اسکن: کارگاه تصویر تهران (نیما علیزاده)

مدیریت و برنامه‌ریزی گروه‌های موسیقی و نظارت کیفی ضبط:

علی بوستان

مدیر صدابرداری و میکس و مسترینگ: حامی حقیقی

استودیو ضبط: شهر صدای پارسیان (با مدیریت آیدا الفت)

مستندنگار: وحید حسینی همدان

تصویرپرداز: آبان فاضل، وحید حسینی همدان

عکاس: سینا شیر

تدوین: محدثه گلچین عارفی

تولید محتوای تصویری بخش تبلیغات:

سیاوش حسین‌زاده، امیرحسین ادریسی

برنامه‌ریز: گروه مشاوره‌ی کسب و کار اتود

مشاور برنامه‌ریزی: محمد مهمانچی

مشاور حقوقی و امور قراردادها: علیرضا شجاع

سید محمدحسن خلخال

مدیر طرح فاز اول: آذین نفرحقیقی

مدیر طرح فاز دوم: هاله هاشمی

با سپاس از:

علی افشار، آریا اشراقی، امیر تقوی، بابک خضرائی

آزاده رحیمی، علی شکرریز، مهرک علی صابونچی، مریم صفرزاده

محمد فاضلی، رضا فرهادی (استودیو کرگدن)، زهرا فرهنگ‌نیا

نیوشا مزیدآبادی، مانوش منوچهری، فریده ناصری، رامتین ناهید



مرکز موسیقی تهرهون شیراز

فهرست Contents

Publisher's Preface [Kaarmaan House]	(07•06)	مقدمه‌ی ناشر [خانه‌ی کار و دیدار کارمان]
Notes on the poems [Sirous Jamali]	(10•08)	سخنی پیرامون اشعار [سیروس جمالی]
Introduction [Hossein Alizadeh]	(15•12)	مقدمه‌ی مؤلف [حسین علیزاده]
Transliteration and Transcription Guide	(18)	راهنمای آوانگاری
Translator's Note [Abdolmohammad Movahhed]	(19)	یادداشت مترجم [عبدالمحمد موحد]
Signs	(20)	علائم و نشانه‌ها
Poems	(24)	اشعار
Pišdarāmad	(28)	پیش‌درآمد
Darāmad	(30)	درآمد
Čahārmezrāb	(34)	چهارمضرب
Dogāh	(38)	دوگاه
Zangule	(40)	زنگوله
Xosrovānī	(42)	خسروانی
Mehrabānī	(46)	مهربانی
Feylī	(48)	فیلی
Zarbi-ye Feylī	(50)	ضربی فیلی
Šekaste	(52)	شکسته
Čahārmezrāb-e Šekaste	(56)	چهارمضرب شکسته
Jāmedarān	(58)	جامه‌دران
Zarbi-ye Jāmedarān	(60)	ضربی جامه‌دران
Qatār	(62)	قطار
Zarbi-ye Qatār	(64)	ضربی قطار
Ruholarvāh	(66)	روح‌الارواح
Zarbi-ye Ruholarvāh	(70)	ضربی روح‌الارواح
Šahābī	(72)	شهابی
Zarbi-ye Šahābī	(74)	ضربی شهابی
Masnavī	(76)	مثنوی
Tasnīf-e "Bāz Kojā'ī"	(82)	تصنیف «باز کجایی»
Reng	(86)	رنگ

- آهنگ‌ها و نواهای این مجموعه برای ساز خاصی نغمه‌نگاری نشده‌اند، و همه‌ی سازها بنا بر ضرورت‌های تکنیکی خود می‌توانند مضراب، آرشه یا نفس‌گذاری خاص ساز خود را داشته باشند. همچنین تحریرها و تزیینات به خصوص در انتهای جملات نیز می‌توانند با اعمال سلیقه‌ی شخصی هر نوازنده یا خواننده اجرا بشوند.
- هر گوشه‌ای که با شعر تلفیق شده، جواب آن نیز برای ساز ساخته و پرداخته شده است. در همراهی ساز با آواز نوازنده می‌تواند با سلیقه و خلاقیت شخصی خود آواز را همراهی نماید، اما جواب‌های نگاشته شده بعد از جملات آوازی، می‌بایست کاملاً منطبق بر نت‌نگاری‌ها اجرا بشوند.
- تمامی تحریرها در هر گوشه‌ی آوازی با آوانگاری ā در زیر نت‌نگاری‌ها مشخص شده‌اند، جزییات ادوات هر تحریر به انتخاب و سلیقه‌ی خواننده خواهد بود.

در اینجا ذکر این نکته ضروری است که در این کتاب خط اتصال برای دو کاربرد مورد استفاده قرار گرفته است:

- در حالت اول: در زیر کلیه‌ی نت‌های یک تحریر قرار گرفته است که می‌بایست با یک نفس اجرا شوند؛

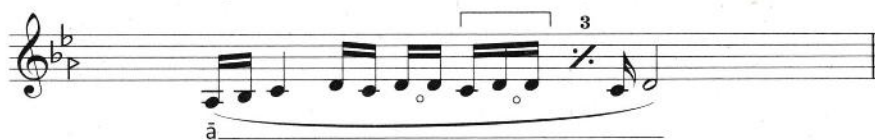


- و در حالت دوم: در زیر کلیه‌ی نت‌هایی قرار گرفته است که در برگیرنده‌ی تنها یک سیلاب از یک کلمه باشد؛



- اکتاوهای نوشته شده در کتاب می‌توانند بسته به وسعت صوتی صدای هر خواننده یا امکانات زیبایی‌شناسانه‌ی هر ساز متفاوت از نت اجرا بشوند.

- در نت‌نگاری‌ها بخش‌هایی از یک تحریر که دارای تکرار هستند، با عدد مشخصی نگاشته شده‌اند، اما تعداد این تکرارها قطعی و ثابت نیستند، و می‌تواند بسته به نسبت کشش‌ها و سرعت اجرای هر نوازنده یا خواننده متفاوت اجرا بشوند؛



- قطعاتی که دارای وزن مشخص هستند اما با میزان‌نما نوشته نشده‌اند نیز می‌توانند به صورت آزاد و با حس شخصی اجرا بشوند.



- نت‌های کوچک به همراه خط اتصال:
اشاره به نت بالا (زیر) و پایین (بم)
- Small notes with a slur:
touching a higher or lower tone



• شیوهی نگارش

• Notation

• شیوهی اجرا

• Method of performance

- تکیه
- Tekye



- تکیه با علامت عرضی
- Tekye with an accidental



- تک پژواک به پایین
- Lower mordent



- تک پژواک به بالا
- Upper mordent



- تک پژواک با علامت عرضی
- Mordent with an accidental



• شیوهی نگارش
• Notation

• شیوهی اجرا
• Method of performance



• پژواک
• Multiple mordent



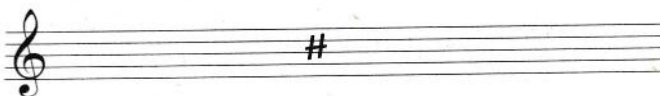
• پژواک با علامت عرضی
• Multiple mordent with an accidental



• تریل ربع پرده‌ای
• Quarter-tone trill



• خراش
• Arpeggio



• بیش‌سُری: این علامت نشان‌دهنده‌ی سُرّی با فرکانس بیشتر است.
• *Bīš Sorī*: Indicates a tone with a slightly higher frequency than that of a *sorī* tone. A *sorī* sign raises a whole note by a quarter tone.

• بیش گرن : این علامت نشان دهنده ی کرن با فرکانس بیشتر است.

- *Bīš koron*: Indicates a tone with a slightly higher frequency than that of a *koron* tone. A *koron* sign lowers a whole note by a quarter tone.



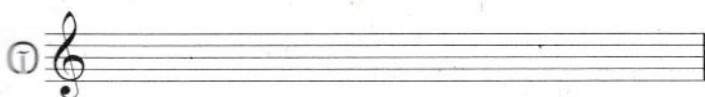
- نفس
- Breath



سکوت بلند
Long rest

سکوت کوتاه
Short rest

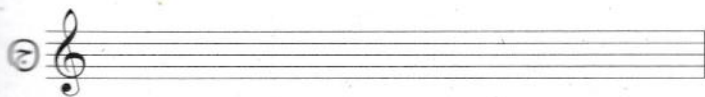
- اجرای آواز
- Vocal



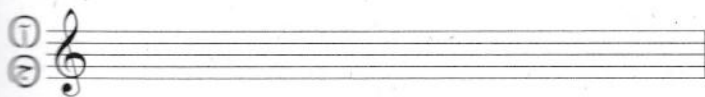
- اجرای ساز
- Instrumental



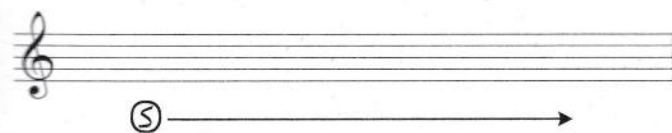
- جواب آواز
- Instrumental answer to vocal



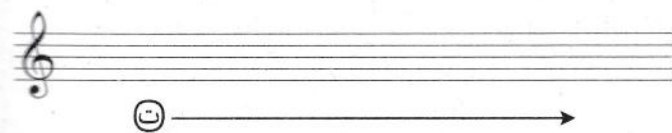
- اجرای آواز و جواب آواز
- Vocal followed by instrumental answer



- رو به کند (کاف مخفف کلمه ی کند)
- Ritardando



- رو به تند (ت مخفف کلمه ی تند)
- Accelerando



- ادای حرف آخر کلمه در انتهای کشش نت
- Pronouncing the last sound of a word at the end of the tone duration

